

speciális kötelezettségeket meg lehessen fogalmazni, az egyes vajdaságokban fel kell térképezni mind az intézményi helyzetet, mind pedig a szükségleteket.

A vajdasági könyvtárak információs feladatkörének itt ismertetett koncepcióját 1979-ben megvitatták, továbbfejlesztették és el is fogadták. Most teszik az első erőfeszítéseket annak érdekében, hogy az egyes vajdasági könyvtárak információs gyakorlata hozzáigazodjék ehhez a koncepcióhoz, illetve a továbbiakban ennek jegyében fejlődjen tovább.

/KOLANOWSKA, Z.: *Działalność informacyjna bibliotek publicznych. = Poradnik Bibliotekarza, 31. köt. 10. sz. 1979. p. 245–247./*

(Futala Tibor)

Az iskolai könyvtárak és a SINTO

A Tudományos, Műszaki és Szervezési Információs Rendszer (*System Informacji Naukowej, Technicznej i Organizacyjnej, SINTO*) nem határozza meg a tanulók és a pedagógusok információellátásának formáit és módszereit. Azt az általános kibúvót, hogy a felhasználók e két nagy rétegének szükségleteit továbbra is a közművelődési és iskolai könyvtáraknak kell kielégíteniük, nem szabad elfogadni. Annál is kevésbé, mivel a SINTO-ban nincs semmiféle utalás arra nézve, hogy az imént említett könyvtártípusokon keresztül miként lehet a rendszer szolgáltatásaiból részesülni.

Az Oktatás- és Nevelésügyi Minisztérium felügyelete alatt 49 vajdasági pedagógiai könyvtár (308 fiókkal), 19 ezer iskolai könyvtár és a nagy szakkönyvtárak és dokumentációs intézmények egész sora működik, úm. a Pedagógiai Kutatóintézet (*Instytut Badań Pedagogicznych*), a Szakpedagógiai Főiskola (*Wyższa Szkoła Pedagogiki Specjalnej*), a 19 tagintézménnyel rendelkező Tanítóképző Intézet (*Instytut Kształcenia Nauczycieli*), az Ifjúságkutató Intézet (*Instytut Badań nad Młodzieżą*), az Iskolai Programok Intézete (*Instytut Programów Szkolnych*), valamint a Minisztérium szakkönyvtára, illetve a Pedagógiai Kutatóintézet és a Tanítóképző Intézet mellett megszervezett dokumentációs központ.

Számos fontos pedagógiai gyűjtemény és információs intézmény viszont a Tudományos, Felsőoktatási és Műszaki Minisztérium felügyelete alatt fejt ki a tevékenységét, s mint ilyen, be is került a SINTO „sáncái” közé.

Ebben a helyzetben az Oktatás- és Nevelésügyi Minisztériumnak két probléma megoldására kell erőit összpontosítania:

1. *Meg kell szerveznie az adott, végletesen decentralizált és elmaradott intézményi bázison a tanulóifjúság*

információellátásának a rendszerét. Ez annál fontosabb, mivel sok fiatal számára az új tízéves iskola egyszersmind szakképzettséget is nyújt. Ennek az információs rendszernek olyannak kell lennie, hogy az alkalmas pillanatban csatlakozhassék a SINTO-hoz.

2. *Meg kell határozni a lengyel pedagógiai információs rendszer modelljét,* amelynek első renden a tanuló pedagógusokat kell ellátnia információkkal. Ez napirendi feladat, hiszen az új középiskola követelményeinek eleget tenni tudó pedagógusgárda kiképzése hosszabb ideig tart. Az erőfeszítések nyomán az iskolai és a pedagógiai könyvtárak szervezetének és érdemi felkészültségének olyatén kell fejlődnie, hogy hatékonyan láthassák el a pedagógiai információ központjainak és műhelyeinek a szerepét.

/DRZEWIECKI, M.: *Miejsce bibliotek szkolnych w systemie informacji naukowej, technicznej i organizacyjnej (SINTO). = Poradnik Bibliotekarza, 31. köt. 9. sz. 1979. p. 226–227./*

(Futala Tibor)

A könyvtári munka automatizálásának fejlődése és aktuális problémái

A könyvtári munka automatizálásának kibontakozásában és elmélyülésében *három szakaszt* különböztetünk meg:

A hatvanas évek közepéig – az első szakaszban – az 1. és 2. generációs számítógépek kihasználása csak korlátozott mértékben volt lehetséges, mindenekelőtt az adatátvitel és feldolgozás lassúsága, a belső és külső memóriák szűk kapacitása, valamint az egyéb technikai feltételek elégtelensége miatt. A könyvtári munkafolyamatok különböző szakaszait gyakorlatilag még nem lehetett elfogadható színvonalon automatizálni. Azon munkafolyamatok automatizálása, amelyekre mégiscsak sor került ebben a szakaszban, egyéni, elszigetelt törekvések voltak.

Az adott időszak automatizálási törekvései a következő tapasztalatokkal szolgáltak:

a) Az új technika könyvtári meghonosítása egyfelől feltételezi a könyvtárosok műszaki képzettségének a növelését, másfelől pedig az automatizálási jártasságok megszerzését.

b) A könyvtárak automatizálásának nem kell átvennie a hagyományos könyvtári munkamegosztást, ellenkezőleg: bizonyos változások e tekintetben eleve szükségszerűek.

c) A számítógépek fejlettsége még csak némely, elsősorban kis- és közepes könyvtári munkafolyamat automatizálását illetően kecsegtet sikerrel.